

Jan Grzeškowiak

Ryga, ul. Sudmalisa 18

Informator Archeologiczny : badania 22, 166

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

spichlerzy, jak i starszych budowli istniejących w tym miejscu. W pierwszym etapie prac/wiosna 1988 r.) wykonano 15 wykopów, których lokalizację i wymiary uzgodniono pomiędzy archeologiem i geotechnikiem. Wszystkie wykopy prowadzono do głębokości ok. 50 cm poniżej poziomu posadowienia fundamentów. W żadnym nie osiagnięto calca.

W wyniku nadzorów stwierdzono :

1/ istnienie reliktyw najstarszej, wczesnośredniowiecznej drewnianej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej, na poziomie ok. 2,5-3,5m npm (poziom ulicy i podwórek ok. 6 m npm), datowane na podstawie licznych zabytków ruchomych, głównie fragmentów naczyń glinianych - na XII - XIII w.;

2/ częściowo równoległe z istniejącą zabudową drewnianą, w tej samej linii regulacyjnej odkryto zabudowę ceglana - poziom użytkowy ok. 3,5 - 4,0 m npm, podobny do poziomów obiektów drewnianych; odsłonięto relikty czterech zewnętrznych ścian najpewniej dwóch budowli ceglanych - we wnętrzu obecnych spichlerzy nr 7 i 9, datowane - głównie przy pomocy fragmentów naczyń kamionkowych, skóry (obuwie), naczyń drewnianych na XIV - XV w. ; zabudowa zniszczona przez pożar;

3/ W XVI. wieku na relikwach starszej zabudowy drewnianej powstają ściany mieszkalnych budowli kamiennych. We wnętrzach budowli odsłonięto relikty urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, studnię, jamy na odpadki, doły chłonne;

4/ następny okres przebudowy (budowli) to łączenie dawnych obiektów, mniejszych o połowę od obecnych, w trzy duże spichlerze; datowanie materiałami archeologicznymi przebudowy widocznych odsłoniętych murów jest mniej precyzyjne od datowania materiałami historycznymi - na XVII w.

W trakcie prac uzyskano wiele cennych zabytków ruchomych np. liczne buty skórzane, głównie XIV-wieczne, fragmenty naczyń kamionkowych i szklanych, naczynia drewniane, 1 część kamiennej półkolistej formy do odlewania kobiecych ozdób srebrnych.

Odsłonięto i określono kolejne poziomy użytkowe tak we wnętrzach jak i na zewnątrz.

Prace będą kontynuowane.

RYGA
ul. Sudmalisa 18

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno - Konserwatorska Oddział w Toruniu

Badania ratownicze prowadził dr Jan Grześkowiak (autor sprawozdania) w ramach kontraktu na renowację kamienicy Średniowiecze.

W trakcie prac ziemnych, związanych z remontem kamienicy przy ul. Sudmalisa 18, odkryto na głębokości 350 cm od obecnego poziomu stropu drewniane konstrukcje. W trakcie kilkudniowych prac ratowniczych okazało się, że są to pozostałości trzech budynków, których wieńce połączone były na węgiel w tzw. konstrukcji na obłap.

Uzyskana głębokość (3,5 m a we fragmentach 4 m) rozległego wykopu budowlanego, bliskie sąsiedztwo fundamentów budynków nowożytnych i współczesnych i szybki napływ wody i inne czynniki nie pozwoliły na szerokopłaszczyznowe rozpoznanie odkrytych budynków drewnianych oraz warstw kulturowych, w których one zalegały.

Niewielki wykop sondażowy można było wykonać jedynie wewnątrz jednego z budynków, tuż przy jego ścianie szczytowej. Eksplorowana warstwa w tym sondażu na całej głębokości (350 do 530 cm) była jednolita i stanowiła ją intensywnie czarna próchnica, zawierająca jedynie bardzo rozdrobniony chrust i to w małych ilościach. Uderzający jest brak jakiegokolwiek innego inwentarza ruchomego z ceramiką włącznie. Okazało się jednak, że do uzyskanej głębokości (nie było możliwe osiagnięcie calca) występuje w ścianie szczytowej śladem belki, jedna nad drugą. Można przyjąć, że wskazują one na zachowanie się przynajmniej śladu (a raczej więcej) wieńców budynku, który spełniał rolę domostwa mieszkalnego. Przypuszczać też można, że odsłonięte tylko częściowo fragmenty pozostałych dwóch budowli również zagłębiały się znacznie.

Analiza rozplanowania budowli drewnianych przekonuje, że mamy tu do czynienia z zabudową według z góry przyjętego programu w obrębie działek.

Datowanie tych obiektów jest niepewne. Szczegółowo konstrukcyjne, charakter warstwy, głębokość zalegania i inne dane wskazują na ich XIII - XIV-wieczną metrykę.

Relikty te pozostawiono do ewentualnego, szczegółowego zbadania przyszłym pokoleniom.